

07.11.23

Укр.літ

Клас: 9-А,Б

Вч.: Харенко Ю.А.

Сьоме листопада

УВЧ. Читання поезій Г.С.Сковороди напам'ять

Сьогодні на уроці ви:

продовжите вдосконалювати вміння і навички
щодо виразного і вдумливого читання поезій
Г.Сковороди напам'ять,
сформуєте вміння висловлювати власні думки,
враження щодо прочитаного;
розвиватимете акторські здібності, пам'ять.

Пригадайте:

Графічне відтворення звучання художнього твору називається...

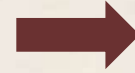
партитурою.

Виділення в реченні слова чи словосполучення, яке несе в собі основне смислове навантаження...

логічний наголос.

Повільний, середній, пришвидшений та швидкий — це характеристика...

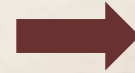
темпу.

Коротка зупинка голосу — це...

пауза.

За допомогою інтонації виражають...

почуття, емоції.

Хто такий декламатор?

той, хто виступає з декламацією

Пам'ятка «Як навчитися виразно читати віршові твори»

1. Вдумливо прочитай вірш.
2. З'ясуй лексичне значення не зрозумілих тобі слів.
3. За змістом та ідеєю твору визнач настрій, з яким читатимеш твір.
4. У кожному рядку визнач (підкресли олівцем) слово, на яке падає логічний наголос (слово, яке слід інтонаційно голосом виокремити, бо воно найвагоміше в рядку чи реченні).
5. Познач олівцем **паузи**:
 - а) **кома** — ледь помітна пауза (**позначка** — /);
 - б) **двокрапка й тире** — помітна пауза (**позначка** — //).
 - в) **крапка** — явна пауза із інтонацією завершеності (**позначка** — ///).
6. Ліворуч від кожного рядка постав стрілку, що передає тон читання:
 - а) **підвищення тону** — стрілка вгору (↑);
 - б) **зниження тону** — стрілка вниз (↓);
 - в) **рівний тон** — горизонтальна стрілка (→).
7. Прочитай кілька разів вірш з дотриманням вимог усіх позначок.
8. Читаючи вірш, уявляй картини, які виникають, і запам'ятовуй їх послідовність.
9. Вивчивши вірш напам'ять, виразно прочитай його своїм близьким і з'ясуй, що б вони побажали тобі для кращого прочитання твору. Врахуй їхні побажання.

Не тіло, а душа
є людиною.
Григорій Сковорода

«Пам'ятка декламатора»

1. До читання напам'ять повтори про себе текст вірша.
2. Перед тим як декламувати, займи зручну й правильну позу (стань рівно, розправ плечі, набери потрібну кількість повітря). Для впевненості на початку читання можеш дивитися періодично на двох- трьох учнів, з якими товаришуєш (щоб відразу не знітитися), а згодом, оволодівши ситуацією, слід розсіювати свою увагу по всьому класу.
3. Назви автора й твір, який читатимеш.
4. Читання вірша можеш супроводжувати жестами, проте рухи рук мають бути стриманими, не втомлювати й відволікати слухача.
5. Не поспішай під час читання, набирай повітря рівними частинами під час пауз.
6. Декламуючи, уявляй картини, які озвучуєш, і з відповідним темпом і настроєм передавай їх.
7. Не варто занадто голосно читати вірш, оскільки майстерність у читанні художнього твору визначається передусім темпом, інтонацією, дотриманням пауз, настроєм, а також мімікою, жестами

Декламування напам'ять поезії

*«Всякому місту
– звичай і
права»*

Афорізм (грец. ἀφορισμός — визначення, вислів) — короткий влучний вислів, що передає узагальнену закінчену думку повчального або пізнавального змісту в лаконічній увиразненій формі.

Особливість афоризму полягає в тому, що це гранично стисле і водночас вичерпне визначення предмета чи ситуації, яке конденсує набутий досвід суспільного життя, реальності, що оточує людину. Афоризми здебільшого впливають на свідомість оригінальністю формулювання думки в своєрідній, несподіваній, часом парадоксальній формі (наприклад: «Я знаю, що я нічого не знаю». — приписано [Сократу](#)).

Тематика афоризмів Григорія Сковороди

Любов.

- Любов виникає з любові, коли хочу, щоб мене любили, я сам перший люблю.
- Що може бути солодше за те, коли любить і прагне до тебе добра душа?
- Хіба не любов усе єднає, будує, творить, подібно до того, як ворожість руйнує?
- Все минає, а любов після всього залишається.

Щастя.

- Коли ти твердо йдеш шляхом, яким почав іти, то, на мою думку, ти щасливий.
- Шукаємо щастя по країнах, століттях, а воно скрізь й завжди з нами; як риба в воді, так і ми в ньому, і воно біля нас шукає нас самих. Нема його ніде від того, що воно скрізь. Воно схоже до сонячного саява — відхили лише вхід у душу свою.
- Щасливий, хто мав змогу знайти щасливе життя. Але щасливіший той, хто вміє ним користуватись.

Наука, освіта, пізнання.

- Хто думає про науку, той любить її, а хто її любить, той ніколи не перестане вчитися, хоча б зовні він і здавався бездіяльним.
- Добрий розум робить легким будь-який спосіб життя.
- Пізнаєш істину — ввійде тоді у кров твою сонце.
- Світло відкриває нам те, про що ми у темряві лише здогадувалися.
- Істина спалює і нищить усі стихії, показуючи, що вони лише її тіло.
- Більше думай і тоді вирішуй.
- Розум завжди любить до чого братися, і коли він не матиме доброго, тоді звертатиметься до поганого.
- Одне мені тільки близьке, вигукну я: о школо, о книги!
- З видимого пізнавай невидиме.
- Як ліки не завжди приємні, так і істина буває сувора.

Здоровий спосіб життя.

- Надмір породжує пересит, пересит — нудьгу, нудьга ж — душевну тугу, а хто хворіє на се, того не назвеш здоровим.
- Хіба розумно чинить той, хто, починаючи довгий шлях, в ході не дотримує міри?

Дружба.

- Як купці вживають застережних заходів, аби у вигляді добрих товарів не придбати поганих і зіпсованих, так і нам слід якнайретельніше пильнувати, щоб, обираючи друзів, цю найліпшу окрасу життя, більше того — неоціненний скарб, через недбальство не потратити на щось підроблене.
- Ти не можеш віднайти жодного друга, не нашукавши разом з ним і двох-трьох ворогів.
- Похибки друзів ми повинні вміти виправляти або зносити, коли вони несерйозні.

Праця.

Ні про що не турбуватись, ні за чим не турбуватись — значить, не жити, а бути мертвим, адже турбота — рух душі, а життя — се рух.

Хто добре запалився, той добре почав, а добре почати — це наполовину завершити.

Збери всередині себе свої думки і в собі самому шукай справжніх благ. Копай всередині себе криницю для тої води, яка зросить і твою оселю, і сусідську.

Краса.

- Не любить серце, не бачачи краси.
- Природа прекрасного така, що чим більш на шляху до нього трапляється перешкод, тим більше воно вабить, на зразок того найшляхетнішого і найтвердішого металу, який чим більше треться, тим прекрасніше виблискує.

Час.

- З усіх утрат утрата часу найтяжча.
- Тоді лише пізнається цінність часу, коли він утрачений.
- Наступний, весело освітлений день — плід учорашнього, так само, як добра старість — нагорода гарної юності.
- Вода без риби, повітря без пташок, час без людей бути не можуть.

Домашнє завдання

**Вивчити напам'ять кілька афоризмів (на вибір),
записати з кожної тематичної групи по афоризму;
підготуватися до контрольної роботи за темами
«Слово о полку Ігоревім», творчість Г.Сковороди.**